

И трите части съдържа въ себе си всички минерални храни. Тя въ същото време е основата, въ която здраво се закрепват растенията и разпростира корените си. Органическата часть или хумусът е главният изворъ за азотни храни на растението, а чрезъ бавното си гниене поддържа топлината на почвата. Живата часть — бактерии и животните, преработват хранителните материали въ почвата на годна за растенията храна. Тъй най-много спомагат за строежа на почвата.

Къмъ тези три съставни части на почвата се прибавя **влагата** (водата). Тя подпомага всичките явления, които стават въ нея. Влагата оживотворява почвата, защото безъ нея никакъвъ животъ не е възможенъ.

Още най-старите земеделски народи съдържат на влагата въ почвата същото значение, каквото ние днесъ ѝ отдаваме. Като казваме това за влагата, то не ще рече, че останалите съставни части на почвата съдържат безъ значение или пъкъ стоятъ на второ място. Напротивъ, всяка една отъ тяхъ е необходима. За значението на всяка една отъ тяхъ ние вече казахме по нѣщо въ отдельни статии въ това списание („Влагата въ почвата“, „Невидими помощници на земеделеца“, „Минерални торове“, „Причини за плодородието“). Сега искаме да спремъ вниманието на читателя върху нѣщо, което доскоро не бъше достатъчно изучено, а именно: **върхъта въ почвата**.

Върхъта въ почвата е една отъ минералните съставни нейни части. Тя е съставна част и на всичко растение. Безъ нея не е възможенъ животъ на растенията. Понеже въ почвата има повече върхъ отколкото растенията биха изчертвали въ продължение на много въкове, нуждата отъ нея не се е почувствува. Изучаванията, обаче, показватъ, че върхъта освенъ за храна има и други служби въ почвата. И тези нейни служби съдържат на годна за плодородието на почвата. Тяхъ ще разгледаме сега.

* * *

1. Върхъта подобрява строежа на почвата. Въ почвата всичкога има глина и хумусъ. И глината и хумусът съдържат важни съставни части, но когато тъй съдържа въ големо количество при известни условия, стават вредни за почвата. Глината и хумусът отъ водата набъбватъ. При повече влага тъй стават лепкави и най-после се разплывватъ въ лигава мътилка. Когато пъкъ изсъхнатъ, постепенно се свиватъ и напукватъ на едри буци. Буци-